

**УХВАЛА
ДРУГОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Шеляженка Юрія Вадимовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) статті 309, пункту 2 частини другої статті 428 Кримінального процесуального кодексу України

Київ
2 квітня 2024 року
№ 61-2(II)/2024

Справа № 3-40/2024(86/24)

Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України у складі:

Лемак Василь Васильович (голова засідання),
Головатий Сергій Петрович (доповідач),
Юровська Галина Валентинівна,

розглянула на засіданні питання щодо відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Шеляженка Юрія Вадимовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) статті 309, пункту 2 частини другої статті 428 Кримінального процесуального кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Головатого С.П. та дослідивши матеріали справи, Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а :

1. Шеляженко Юрій Вадимович як суб'єкт права на конституційну скаргу (далі – Заявник) звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням визнати такими, що не відповідають Конституції України (є неконституційними), статтю 309, пункт 2 частини другої статті 428 Кримінального процесуального кодексу України (далі – Кодекс).

Стаття 309 Кодексу визначає перелік ухвал слідчого судді, що їх може бути оскаржено під час досудового розслідування (частини перша, друга), та встановлює, що „скарги на інші ухвали слідчого судді оскарженню не підлягають і заперечення проти них можуть бути подані під час підготовчого провадження в суді“ (частина третя).

Заявник просить визнати статтю 309 Кодексу неконституційною „в частині встановлення вичерпного переліку ухвал слідчого судді, які можуть бути оскаржені в апеляційному порядку під час досудового розслідування, що не дозволяє оскаржувати будь-які інші ухвали навіть у разі порушення такими ухвалами слідчого судді конституційних прав і свобод людини і громадянина“.

Згідно з пунктом 2 частини другої статті 428 Кодексу суд касаційної інстанції ухвалює ухвалу про відмову у відкритті касаційного провадження, якщо „з касаційної скарги, наданих до неї судових рішень та інших документів вбачається, що підстав для задоволення скарги немає“.

На думку Заявника, оспорювані приписи Кодексу не відповідають статті 8, частині другій статті 30, частині першій статті 41, частині першій статті 55, частині першій статті 57, пунктові 8 частини другої статті 129 Конституції України.

Обґрунтовуючи свою позицію щодо неконституційності статті 309, пункту 2 частини другої статті 428 Кодексу, Заявник посилається на приписи Конституції України, Кодексу, на рішення Європейського суду з прав людини, а також на судові рішення у його справі.

2. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї документів і матеріалів впливає таке.

2.1. Слідчий суддя Солом'янського районного суду міста Києва ухвалою від 5 липня 2023 року задовольнив клопотання старшого слідчого слідчого управління Головного управління Служби безпеки України у місті Києві та Київській області, що його погодив прокурор відділу Київської міської прокуратури, та надав дозвіл на проведення обшуку квартири, що належить Заявникові на праві приватної власності, з метою відшукування і вилучення

відомостей про обставини вчинення кримінального правопорушення, встановленого частиною другою статті 436² Кримінального кодексу України.

2.2. Київський апеляційний суд ухвалою від 15 листопада 2023 року відмовив у відкритті апеляційного провадження за апеляційною скаргою Заявника на ухвалу слідчого судді Солом'янського районного суду міста Києва від 5 липня 2023 року, оскільки апеляційну скаргу подано на судові рішення, яке апеляційному оскарженню не підлягає.

2.3. Верховний Суд колегією суддів Другої судової палати Касаційного кримінального суду ухвалою від 15 грудня 2023 року, яка є остаточним судовим рішенням у справі Заявника, відмовив у відкритті касаційного провадження за касаційною скаргою Заявника на ухвалу Київського апеляційного суду від 15 листопада 2023 року на підставі пункту 2 частини другої статті 428 Кодексу.

Своє рішення суд касаційної інстанції уgruntував, зокрема, тим, що статтею 309 Кодексу встановлено вичерпний перелік ухвал слідчого судді, які може бути оскаржено апеляційним порядком під час досудового розслідування, а рішення слідчого судді, які не увійшли до зазначеного переліку, оскарженню не підлягають і заперечення проти них можуть бути подані під час підготовчого провадження в суді.

Проаналізувавши зміст ухвали Київського апеляційного суду від 15 листопада 2023 року, суд касаційної інстанції погодився з висновком суду апеляційної інстанції про те, що Заявник оскаржив ухвалу слідчого судді Солом'янського районного суду міста Києва від 5 липня 2023 року, яка не підлягає оскарженню апеляційним порядком, а тому правомірно відмовив у відкритті апеляційного провадження на підставі частини четвертої статті 399 Кодексу.

3. Розв'язуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

3.1. Згідно із Законом України „Про Конституційний Суд України“ конституційна скарга має містити обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих приписів) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт б частини другої статті 55); конституційна скарга є прийнятною за умов її відповідності вимогам, визначеним, зокрема, статтею 55 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

3.2. Стаття 309 Кодексу, як твердить Заявник, „не відповідає статті 8 Конституції України, оскільки містить положення, які не дозволяють звертатися безпосередньо на підставі Конституції України до апеляційного суду для захисту конституційних прав і свобод людини і громадянина, порушених ухвалою слідчого судді, а також суперечать принципу правової визначеності, передбаченому вказаною статтею Конституції України, і не є чіткими, зрозумілими, ясними і недвозначними правовими нормами“.

Однак обґрунтування цього твердження конституційна скарга не містить, оскільки Заявник не зазначив у чому саме полягає нечіткість, незрозумілість, неясність і двозначність приписів статті 309 Кодексу.

Твердження про те, що стаття 309 Кодексу містить приписи, „які не дозволяють звертатися безпосередньо на підставі Конституції України до апеляційного суду“ спростовано документами, що їх додано до конституційної скарги, адже Заявник звернувся до суду апеляційної інстанції з апеляційною скаргою, вивчивши яку, суд апеляційної інстанції ухвалив судове рішення, а саме ухвалу, з яким Заявник не погодився і в подальшому оскаржив його касаційним порядком.

3.3. Заявник у конституційній скарзі також неодноразово наголошує на тому, що стаття 309 Кодексу містить припис „скарги на інші ухвали слідчого судді оскарженню не підлягають“, який „схожий на технічну помилку“, однак у чому полягає ця помилка Заявник не зазначає.

На думку Заявника, стаття 309 Кодексу містить приписи, „з яких не можна зрозуміти, яким чином захищати порушені ухвалою слідчого судді

конституційні права людини у разі, якщо така ухвала оскарженню не підлягає, та не можна зрозуміти порядок оспорювання протиправних ухвал слідчого судді у разі, якщо підготовче провадження у суді не проводитиметься через закриття кримінального провадження прокурором“. Таке твердження Заявника не можна вважати обґрунтуванням неконституційності статті 309 Кодексу, оскільки кримінальне провадження, під час якого було ухвалено ухвалу слідчого судді Солом'янського районного суду міста Києва від 5 липня 2023 року про надання дозволу на проведення обшуку квартири, що належить Заявникові на праві приватної власності, не закрито, а отже, Заявника не позбавлено можливості реалізувати право, надане йому приписом частини третьої статті 309 Кодексу, – подати заперечення проти цієї ухвали слідчого судді під час підготовчого провадження в суді.

3.4. Твердження Заявника щодо неконституційності пункту 2 частини другої статті 428 Кодексу в цілому зведено до того, що цей припис Кодексу „позбавляє людину права на судовий захист судом касаційної інстанції конституційних прав і свобод людини і громадянина, порушених апеляційним судом“, „дозволяє свавільно позбавляти людину права на касаційне оскарження ухвали про відмову у відкритті апеляційного провадження“. Ці твердження Заявника спростовують документи, що їх додано до конституційної скарги.

Так, Заявника не було позбавлено права на касаційне оскарження судового рішення. Суд касаційної інстанції розглянув касаційну скаргу Заявника, надав юридичну оцінку ухвалі суду апеляційної інстанції, яку Заявник оскаржив касаційним порядком, та ухвалив судові рішення, з яким Заявник не погодився.

3.5. Аналіз конституційної скарги та долучених до неї документів і матеріалів свідчить, що Заявник обмежився висловленням незгоди із законодавчим визначенням переліку ухвал слідчого судді, що їх може бути оскаржено під час досудового розслідування, та із судовими рішеннями, ухваленими в його справі, що не є обґрунтуванням неконституційності статті 309, пункту 2 частини другої статті 428 Кодексу.

Отже, Заявник не дотримав вимог пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у

відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 58, 61, 62, 77, 83, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Шеляженка Юрія Вадимовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) статті 309, пункту 2 частини другої статті 428 Кримінального процесуального кодексу України на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Другої колегії суддів Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

**ДРУГА КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**